

EXPUNERE DE MOTIVE

1. Descrierea situației actuale

În prezent, în România, victimele violenței în familie sunt protejate prin prevederile legii 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie. Ordinul de restricție dă șansă victimelor violenței în familie de a-i separa pe agresori de acestea și de a beneficia de asistență de specialitate atât victimele, cât și agresorii.

Conform Eurobarometrului 72.3 din 2010 „Violența domestică împotriva femeilor” coordonat de Comisia Europeană, în Europa, o femeie din patru este victimă a violenței domestice la un moment dat în viață. Între 6% și 10% din populația feminină a Europei este afectată de violența domestică în decursul unui an. Statisticile realizate de Agenția Națională de Protecția Familiei până în 2009 și Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale în continuare, pe cazurile de violență în familie înregistrate în perioada 2004-2011 indică un număr de aproximativ 82.000 de cazuri; în aceeași perioadă au fost înregistrate 800 decese.¹

Conform analizelor efectuate de societatea civilă asupra impactului real pe care îl au reglementările legii 217/ 2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie, inclusiv ordinul de restricție, s-a constatat că:

- nu există un manual pentru investigațiile privind violența bărbaților împotriva femeilor destinat procurorilor și polițiștilor. Țările nordice (Novegia, Suedia, Danemarca) au un astfel de manual/ ghid de investigare și intervenție.

- persoanele desemnate cu atribuții în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie nu au totdeauna pregătirea necesară și în unele cazuri au

¹ <http://declaratie.transcena.ro/wp-content/uploads/2014/03/Studiu-la-nivel-national-servicii-sociale-violenta-in-familie-decembrie-2013.pdf>

manifestat un comportament descurajant sau umilitor pentru victimele violenței în familie.

- instanța dispune doar în anumite cazuri ca agresorul să urmeze consiliere psihologică, psihoterapie sau tratamente pentru dezintoxicare.

- atunci când o victimă obține ordin de restricție împotriva agresorului său, aceasta primește o insuficientă protecție pentru că pe agresor nu îl împiedică decât propria conștiință de a nu-i face rău în continuare. Poliția nu beneficiază de alte proceduri de protecție în aceste cazuri, ei doar îi prezintă agresorului prevederile ordinului de restricție și sancțiunea în cazul în care încalcă ordinul. Astfel că au fost înregistrate sute de cazuri în țara noastră în care agresorii au încălcat ordinul de restricție și au mers mai departe, omorând victima și, uneori, sinucigându-se ulterior. În aceste cazuri, ordinul de restricție devine cvasi-inutil pentru că deși agresorul a primit o pedeapsă, victima nu a fost protejată și a fost ucisă chiar dacă, formal, beneficia de acel ordin.

2. Schimbări preconizate

Prin această propunere de modificare a Legii nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie se dorește întărirea mijloacelor de protecție a victimelor.

- Elaborarea manualului pentru investigațiile privind violența domestică drept suport pentru procurori și polițiști se va face de către Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice, prin structurile sale specializate de la nivel central împreună cu ministerul Afacerilor Interne. Victimelor violenței în familie nu le este ușor să vorbească despre ceea ce li se întâmplă și cu greu ajung să depună plângere împotriva agresorilor, dar dacă nu primesc sprijinul necesar, acestea se descurajează și se complac în situația umilitoare în care se află.

- Este necesară o constantă pregătire a persoanelor desemnate cu atribuții în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie, inclusiv prin organizarea de

seminarii de către Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice în colaborare cu autoritățile publice locale care ar fi în măsură să eficientizeze întregul proces de reabilitare a victimelor. În cadrul acestor seminarii, instruirea personalului se va îmbunătăți prin prezentarea și explicarea noilor reglementări și proceduri, a strategiei naționale pentru combaterea și prevenirea violenței în familie, a conduitei corecte față de victimele violenței șamd.

- Instanța va dispune și va obliga agresorul de a fi testat psihologic. Iar în urma rezultatului testului psihologic, agresorul va primi consilierea psihologică ori tratamentul potrivit, după caz.

Cercetările în domeniu au aratat că motivele principale pentru care partenerii de cuplu devin agresivi între ei variază de la: gelozie, frustrări personale, consum de alcool, până la mentalitatea că *'bătaia e ruptă din rai'* sau că *'femeia trebuie să fie supusă bărbatului'*.

Testul psihologic va indica cauzele pentru care agresorul își bate partenera sau partenerul (aproximativ 7% din victimele violenței domestice sunt bărbați), iar acesta va primi tratamentul potrivit: dezintoxicare, consiliere psihologică, psihiatrică, etc.

- Ordinul de protecție va fi completat cu măsura controlului prevenirii încălcării ordinului de restricție față de inculpat. Ordinul de protecție este o soluție revoluționară, dar nu este la fel de eficient pentru toate victimele. Ordinul de protecție presupune ca agresorul să nu încalce anumite limite și să nu contacteze sub nici o formă victima. În cazul în care agresorul încalcă ordinul de protecție, acesta va primi o pedeapsă privativă de libertate.

S-a observat că ordinul de protecție îi exasperează pe unii agresori care nu înțeleg cum ei nu au voie să se apropie de partenerii/partenerele lor, pe care îi/le consideră 'proprietăți', astfel că se înregistrează o tendință a multora de a încalca ordinul de protecție. O astfel de încălcare a ordinului de protecție poate fi fatală pentru victime.

Dar statul trebuie să garanteze cetățenilor principalele drepturi ale omului, printre care sunt dreptul la viață și dreptul la integritate fizică și psihică. Măsura prevenirii încălcării ordinului de restricție îl va ține pe agresor sub supravegherea poliției, acesta va fi intimidat și i se vor inhiba pornirile agresive/criminale. Trebuie ținut cont de faptul că victimele prind curaj să depună plângere și să ceară ordin de protecție împotriva agresorului abia atunci când nu mai pot suporta chinurile și bătăile îndurate.²

Nu putem aștepta ca un agresor să încalce ordinul de restricție pentru a fi pedepsit. Trebuie să îl împiedicăm și să îl îndrumăm, ca să nu îi mai încalce drepturile victimei.

3. Impactul socioeconomic al proiectului de act normativ

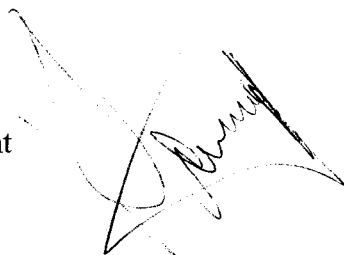
Acestă propunere de modificare legislativă va avea un impact în ceea ce privește protecția victimelor violenței în familie, dar și reabilitarea agresorilor. Va crește încrederea victimelor în instituțiile statului care vor apela mai des la sistemul de protecție atunci când li se vor încălca drepturile de către partenerii de viață. Agresorii vor primi tratament corespunzător pentru a nu mai recidiva.

4. Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

Proiectul de modificare a unui act normativ a fost elaborat în urma consultării mai multor cercetări efectuate de societatea civilă în privința aplicării legislației menite să protejeze victimele violenței în familie și să combată violența în familie. Cercetările au contorizat numărul victimelor ce și-au denunțat agresorii înainte și după intrarea în vigoare a ordinului de restricție, calitatea serviciilor de care au beneficiat victimele în urma ordinului de protecție, numărul unităților pentru prevenirea și combaterea violenței în familie din județele țării.

Inițiator:

Remus Cernea – deputat independent

² <http://www.slideshare.net/aic/studiu-privind-violenta-domestica>